

Қызылорда медициналық жоғары колледжі

ДИПЛОМ ЖҰМЫСЫ

Тақырыбы: «Қызылорда қаласы бойынша тұрғындар арасында паллиативті көмекті ақпараттандырылу деңгейі қандай?»

Орындаған:

**«Медбикелік іс» мамандығы қолданбалы ғылым бакалавры
№63 топ студенті – Сыдықова Назым**

Жоспар

Кіріспе

Негізгі бөлім

1 БӨЛІМ. ИНКУРАБЕЛЬДІ НАУҚАСТАРҒА ПАЛЛИАТИВТІ КӨМЕК ҰЙЫМДАСТЫРУ: ПАЛЛИАТИВТІ КӨМЕКТІҢ БАСТАПҚЫ ДАМУ САТЫСЫ

1.1 Паллиативті көмек аспектілері.....

1.2 Паллиативті көмектің тиімді элементтерінің моделі.....

1.3 Ауыр науқастарға паллиативті көмек көрсету.....

1.4 Паллиативті көмек алудағы қол жетімділікті кеңейту және жеткізу жолы.

2 БӨЛІМ. ЕРЕСЕКТЕРГЕ АУРУДЫҢ СОҢҒЫ САТЫСЫНДА КҮТІМ КӨРСЕТУДЕ ҮЙДЕ КӨРСЕТІЛЕТІН ПАЛЛИАТИВТІ КӨМЕКТІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ ЖӘНЕ ТИІМДІЛІГІ

2.1 Шетелдік ақпараттандыру тәсілдері.....

Солтүстік Ирландида паллиативті күтімге көзқарасы және
ақпараттандырылуы.....

2.2 Қазақстандық ақпараттандыру тәсілдері.....

3 БӨЛІМ. ПАЛЛИАТИВТІ КӨМЕК ТУРАЛЫ ҚЫЗЫЛОРДА ТҰРҒЫНДАРЫНЫҢ АРАСЫНДАҒЫ АҚПАРАТТАНДЫРЫЛУ ДЕҢГЕЙІН АНЫҚТАУ

4. ЗЕРТТЕУ ТӘСІЛДЕРІ МЕН МАТЕРИАЛДАРЫ

5. Қорытынды

•Кіріспе

Бүгінгі күні, дертінің жанына батқанын жеңілдетіп, көңіліне медет- демеу болатын паллиативті көмекті қажетсінетін 10 адам бар болса, соның 1 еуі ғана алады екен. Бұл жайында «Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы және өмірінің соңғы күндерінде берілетін Паллиативті көмек альянсі» мамандары мәлімдеді.

Статистика мәліметтеріне сүйенсек, паллиативті көмекке мұқтаж жандардың үштен бір бөлігі қатерлі обырға шалдыққан болса, қалғандары асқынған : жүрек, өкепе, бауыр, бүйрек, ми ауруларына және өмірге аса қауіпті ВИЧ, емделмейтін туберкулез дертіне шалдыққандар. Ал, ресми деректерге негізделсек, бүгінгі күні әлемде 20 млн науқас ауруы асқынып, ем қонудан кеткен шақта көмекті қажет етеді екен. Бір өкініштісі, олардың 6 пайызы балалардың еншісінде. Бұл көмекті қажет ететін жандардың саны күн сайын артуда.

2011 жылы паллиативті көмекке шамамен алғанда 3 миллионнан астам науқастар өмірінің соңғы сағаттарында қол жеткізген. Әлем бойынша бар - жоғы 20 елдерде бұл көмек медицина жүйесіне енгізілген.

Қазақстанда аталмыш көмек қалай көрсетілуде көз жүгіртіп көрелік

Қазақстанда онкологиялық диспансерлерде хоспистік орталықтар ашылуда. Бірыңғай ұлттық денсаулық сақтау жүйе аясында республика аумағында паллиативті көмек дамып келеді десек болғандай. Қазіргі уақытта Қазақстанда 8 түрлі мекеме паллиативті көмек көрстеу үстінде. Оның 1 еуі өз еркімен көмек көрсету мен медбикелік күтумен айналыстаны орталық болса, 3 хоспис орталықтары, 4 мейірбикелік күтім көрсететін, көпсалалы бөлімнен тұратын, мамандандырылған ауруханалар көмек қолдарын созуда. 2015 жылға қарай онкологиялық диспансерлер базасында 10-15 төсекті паллиативті көмек көрсету орындарын ашу жоспарлануда. Сонымен қатар аталмыш медициналық көмектің қолжетімділігін арттыру мақсатында үйге қатынау стационары жетілдірілмек. Бүгінде емханаларда екінші, үшінші санаттағы медбикелер санын арттыру, әлеуметтік қызметкерлер, психологтардың өз қарауындағы тұрғындарға қызмет сапасын арттыру да көзделіп, барынша қолға алынуда. Келешекте паллиативті көмектің қызмет ету аясын кеңейту мақсатында әкімшілік қаруынан тыс бірлестіктермен бірлесе отырып мультидисциплинарлық топтар мен ұтқыр бригадалар құру көзделіп отыр. Сонымен қатар мамандарды қайта оқыту қажет.

Паллиативті көмек ақысыз көрсетілетін медициналық қызметтің құрамына енеді. Профилактикалық, диагностикалық және емдік медицина қызметінің түрлері бюджет есебінен науқас жандарға тегін көрсетіледі.

Осы орайда қаламыздағы онко-диспансерге бас сұқтық. Паллиативті көмек тәні мен жаны қиналып жатқан жанға дертін біраз болса да жеңілдетіп, жағдайын өмірінің соңғы сәттеріне дейін жақсарту мақсатында көрсетіледі. Бұл көмек Қазақстанда Батыс елдеріндегідей дами қойған жоқ. Ол жақтардағыдай ірі орталықтар салынбаған. Біз онко диспансерлерде мамандандырылған қызмет түрімен бірге қатерлі ісік дертіне шалдыққан науқастарға паллиативті көмек беруге қақылымыз.

Психологиялық көмек, адамға әр кезде керек. Соның ішінде обырға шалдыққан науқастар мен оның етене жақындарына психологиялық көмек адамның бұл дертке шалдыққанын білген сәттен бастап көрсетіледі. Диагноз қойылған кезден бастап науқас дертпен күресу үшін, өз –өзіне бекем болу керек. Ал, науқас қана емес, оның туыстарында ісікке шалдыққанын білгенен бастап күйзеліс болады. Оларда онкологиялық аурудың бәрі жазылмайды деген пікір қалыптасады. Обыр әлемдегі ең көп таралған қауіпті дерттің бірі. Дүниежүзілік ғалымдар бұл індет соңғы 20-30 жылда тіптен өршуде деп дабыл қағуда. Зерттеуші-ғалымдардың деректері бойынша, елімізде жылына 30 мыңнан астам адам қатерлі ісіктің құрығына ілінеді екен. Осының жартысынан астамы, яғни 15 мыңы дәрігерге кешігіп, ауруы ем қонудан кеткен кезде келгендіктен, соңы ажалға апарар қайғылы жағдайға ұшырап жатады [1].

<http://zhardem.kz/news/5751>

«Паллиативті көмек деген ұғым - Қазақстан қоғамына әлі сіңе қоймаған ұғым. Бірақ, әлемнің дамыған елдерінің медицинасы осы паллиативті көмекті қатар дамытып келеді. Өкінішке орай, Қазақстанда осы көмек түрі хоспистердің жұмысымен ғана байланыстырыла айтылады, ал елімізде хоспистер 1999-2000 жылдары пайда болған. Содан бері паллиативті көмек көрсету саласы көп дамыған жоқ. 2009 жылы "Қазақстан Республикасы халқының денсаулығы туралы" заң жобасы қабылданса да, 2013 жылы паллиативті көмек көрсетудің ұлттық стандарты қабылданса да, бұл сала әлі тиісті дәрежесіне жеткен жоқ",-дейді ол.

Қазақстанда дауасы жоқ дерттерге шалдыққан 98 мыңға жуық адам паллиативті көмекке мұқтаж [2].

<https://dkz.mzsr.gov.kz/en/node/332178>

Паллиативті көмек – бұл медициналық және әлеуметтік қызметтің бағыты, мақсаты инакурабельдік науқастар және олардың отбасылары мүшелерінің өмірін жақсарту болып табылады. «Паллиативті көмек бұл өмірге қауіп төндіретін аурумен ауыратын науқастардың және олардың отбасы мүшелерінің өмір жағдайын жақсарту». Еліміздің президенті Н.Ә.Назарбаев: «Халықтың денсаулығы- ел дамуының аса маңызды тұтқасы, болашағымыздың кепілі» деп тағы айрықша айқындап атап өтті [3]. Сонымен қатар келешекте атқарылатын істердің басты стратегиялық бағыттарын да көрсетті. Бірінші: балалар мен жасөспірімдердің денсаулығына айрықша көңіл бөлу. Екінші: халықты қол жетерлік және саналы медициналық көмекпен қамтамасыз ету. Үшінші: отандық медицина ғылымын дамыту [4,5]. Басқа да антропогендік факторлардың В қатарына Қазақстанның қоршаған ортасының ластануына әкеліп соқтырып отырған «Байқоңыр» ғарыш айлағының жұмысын жатқызуға болады. «Байқоңыр» космодромының флора мен фаунаға, атмосфера мен топырақ құрамына, климаттың өзгеруіне тигізетін әсеріне зерттеулер жүргізілген болатын. Космодромның жүрек қан айналым, иммунды жүйелерге, ағзадағы биохимиялық үрдістердің жүйеісіне, репродуктивтік жүйеге тигізетін әсерлері зерттелген

Арал маңы тұрғындары денсаулығының мәселелері ішінде тыныс алу мүшелерінің, жүрек-қан тамыр жүйесінің, асқорыту жүйесінің, қатерлі ісікпен әртүрлі патологиялық үрдістер кездеседі.. Сондықтан, Қызылорда облсында паллиативті күтімді қажет ететін адамдар көбейді, сондықтан мен паллиативті көмекті тұрғындар арасына ақпараттандыру үшін осы тақырыпты таңадым. [6,7,8].

Салауатты өмір салтын ұсынбаған мемлекеттің экономикасы құлдырайтыны сөзсіз.[9,10] .

Зерттеудің мақсаты –Қызылорда қаласы бойынша паллиативті көмекті тұрғындар арасында ақпараттандырылу деңгейін анықтау барысында, зерттеу жұмысын жүргізу және ақпараттар жеткізу мақсатында жаңа бағдарлама енгізу, қолдану, нәтижесін бағалау.

Сандық.Дискриптивные исследования -когортты проспективное дизайн
Простая раидомизированная выборка.

•Зерттеудің міндеті:

- Тұрғындар арасында паллиативті көмектің ақпараттандырылуын арқылы сауалнама, интервью жүргізу.
- Сауалнама, интервью нәтижелерін талдау, қорытынды жасау.
- Тұрғындар арасында білім деңгейін көтеруге арналған электронды бағдарлама ойлап табу;
- Мәліметтерді жинақтау, қорытындылау.

Зерттеу жаңалығы:

1. Осы зерттеу жұмысы бойынша Қазақстанда алғаш рет арнайы телефон арқылы ақпарат алатын электронды бағдарлама ұсыну,
2. Нәтижесінде тұрғындарға кез келген аймақта қол жетімді паллиативті көмек жөнінде ақпарат алу.

Зерттеу объекті: Қызылорда қаласының 100 тұрғыны интервьюге қатысады.

Тұрғындар арасында паллиативті көмек туралы сұхбат жүргізу тұрғындарға қандай дәрижеде ақпарат білетінін бағалау.

Паллиативті көмек көрсетудегі тиімді модельдер.

Өмірінің соңында қолдау және қолжетімді көмек алу адамның негізгі құқығы ретінде саналады. Қоғамдық сұраныстар және аурудағы өзгерістерге байланысты пациенттің қалай, қайдан және кімнен көмек алу қажет. Жазылмайтын аурулардың кең түрін қосу үшін мамандандырылған паллиативті көмек тобының қызметі хоспис және ұйымдарда кеңейтілген. Пациенттің өмірінің және әлеуметтік жағдайының өзгеруі арнайы ем күтім көрсетуді күте алмайды. Пациенттер медициналық ем қабылдауда хосписте бейімделуге мұқтаж, олар өздеріне деген көңіл аударуды қажет етеді.

Ауруды анықтаудағы және емдеудегі жетістіктер бұрын шығынға ұшыратқан қатерлі ісік және Вич сияқты ауруларды қазіргі кезде созылмалы аурулар деңгейіне жеткізді.

Медициналық процес сонымен қатар денсаулық сақтау жүйесінің алдындағы халықтың қартаюына, бірнеше жағдайға байланысты әлсіз адамдардың саны мен үлесуінің артуына ықпал етті.

Көптеген елдерде денаулық сақтау жүйесіне кіру мүмкіндігі социалдық – экономикалық және географиялық өзгерістерге қарамастан денсаулық жүйесіндегі теңсіздіктің қысқаруына байланысты барлығына қолжетімді. Бұл жазылмайтын аурумен ауыратын адамдардың санының артуы мен өзгергеуін ескерілгенде бұл мүмкін болып табылмайды, SPC қызмет көрсету барлығына күтім көрсетуді қамтамасыз еттеді, дәлірек айтқанда бұл қызмет паллиативті көмекке мұқтаждарға көрсетіледі .

Паллиативті көмек моделін құрастыруда денсаулық сақтау жүйесі аясында жоспарды іске асыруда халықттың көзқарсы қажет [, [11](#) ,12].

Кәзіргі таңда австриялық паллиативті көмектің реформаларын ақпараттандыру зерттеуде негізге алынды:

- 1) халықаралық саясаттың паллиативті күтім негізінде халыққа ұсыныстар.
- 2) паценттің жағдайын жақсару дәлелдемесі отбасы және денсаулық сақтау нәтежелері паллиативті көмек негізінде модель түрінде күтім көрсетудегі басқа күтімдерге қарағанда қол жетімді.

(www.capc.org/topics/communication-and-palliative-care)
(www.vitaltalk.org).

Қорытынды

Паллиативті көмек көрсету пациенттің жеке жағдайын және отбасы мүшелерінің паллиативті көмекті қажет етуіне байланысты бәріне ортақ болуы қажет. Сол себепті паллиативті көмекті папуляциялық мынадай элементтерден тұрады, SPC қызмет көрсету қызметімен басқарылатын және қоғамдық күтім көрсету, әртүрлі жағдайдағы қарттарға күтім көрсетуден тұрады. Паллиативті көмек көрсетудегі моделі бұрындары бәріне ортақ болғаны белгілі . Халықтың қажеттілігінің өзгеруіне және денсаулық сақтау жүйесінің құрлымына байланысты динамикалық моделдер көптеп қолданылуда.

Паллиативті көмек көрсету моделі

Аурухана

АҚШ -тағы және көптеген әлем елдеріндегі паллиативті көмек көрсететін nonhospice қызметінің ең көп таралған түрі болып ауруханадағы жедел көмек көрсету болып саналады.

Алғашында солтүстік Америкада академиялық медициналық орталықтарында паллиативті көмектің програмалары құрастырылды бұл програмалар негізінде паллиативті көмек жоғары деңгейде дамыды.

2011 жылдан бастап жергілікті комиссия палиативтіі көмек көрсететін программа әзірледі. Қазіргі таңда 82 программа сертификат алынды. Шынында да, соңғы 10 жылда паллиативті көмек бағдарламасы 150% ға өскен, соған байланысты, 300 керуеттік және одан астам 90% ауруханада, және 50 керуеттік ауруханының үштен екісінде паллиативті бағдарлама бар. Ауруханаларда негізгі медициналық көмек көрсету моделі болып дисциплинарлық кеңестік топ болып табылады. Үлкен ауруханалар және дамыған бағдарламалар өзіне арнаулы стационарларды қоса алады. жай ем алған науқастардың нәтижелері бар паллиативті көмек тобы негізінде ауруханаға жіберілген ауыр науқастардың нәтижелерін салыстарғандар көптеген рандомизерленген бақыланатын сынақтар және зерттеулерге шолу нәтижесінде, дистресс симптомының төмендегенін, өмір сапасының артқанын, және паллиативті көмекте аталған пациенттерге қарағанда іштей күйзелістің төмендегені байқалады. Дегенмен кейбір вазиекспериментальді зерттеулер көрсетуінше шығынның және ресурстарды пайдаланудың азайғанын көрсетеді

Қауымдастық

Америка Құрама штатында паллиативті көмек -6 айға дейінгі және кейінгі өмірі қалған, емнен бас тартқан пациенттерге хоспистік бағдарлама бойынша жүзеге асырылады.

Хоспистік палиативті көмек үй жағдайында соңғы стадияда тұрған науқастарға көрсетіледі. Хоспистік көмектің тиімділігі жоғары болып табылады.

Соңғы 10 жылда паллиативті көмек базасында жағдай ауыр, хоспистік көмек ала алмайтын науқастарға көрсетілетін модельдер ұйымдастырылған. Бұл бағдарламалар медициналық көмектің қолжетімділігін арттыратын Medicare және Medicaid бағдарламаларды қамтиды. Бұл бағдарлама паллиативті көмектегі күтімнің мақсатын, негізгі симптомдарды жою мен қолдау көрсетудің маңыздылығын көрсетеді.

Оның дәстүрлі бағдарламалардан айырмашылығы созылмалы аурулармен күресуге бағытталған жаңа бағдарлама. Алайда бұл сенімді мәліметтер амбулаторлы паллиативті көмектің ауру синдромына, пациент жағдайы және отбасын қолдау, ауруханаға жату деңгейінің төмендеуін, жедел көмек алу қажеттілігі, интенсивті терапиядағы күндері және дәрігер қарауы туралы экономикалық тиімділігін бағалайды. Сонымен қатар, рандомизирленген екі зерттеуде де паллиативті көмек алатын тұлға мен көмек алмайтын тұлға арасында қоғамда өмір сүруге деген құлшыныстары байқалған. Паллиативті көмек АҚШ –қа қарағанда Канада, Батыс Еуропа және Аустралияда жақсы дамыған.

Жағдайы ауыр науқастарға паллиативті көмек көрсету

АҚШ және басқа да елдерде палиативті көмек пен хоспис түсінігі әр түрлі. Күтім көрсетудегі (медицина, науқасқа күтім, әлеуметтік жұмыс) паллиативті көмек -ауруы өзіне және отбасына ауырпалық түсіретін,барлық жастағы адамдардың өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталады.Ауруды симптомдарын емдеуде,психологиялық және рухани зардап шеккен науқастарға коммуникациялық қабілеттілікпен пациентті және оның туыстарына қолдау көрсету маңызды.

Хоспис, өмірінің соңғы жылдарында паллиативті көмек көрсететін жүйе болып табылады.Ол алғаш рет, обырдан қайтыс болайын деп жатқан науқастарға жағдайына байланысты күтім көрсету мақсатында 1967 жылы Сесили Сондерс көмегімен құрылған. Қазіргі таңда әлемде хоспистік көмек механизмі өңделуде. Басқа елдерге қарағанда АҚШ-та хоспистік көмек жазылмас ауруларға көрсетіледі.

ЕРЕСЕКТЕРГЕ АУРУДЫҢ СОҢҒЫ САТЫСЫНДА КҮТІМ КӨРСЕТУДЕ ҮЙДЕ КӨРСЕТІЛЕТІН ПАЛЛИАТИВТІ КӨМЕКТІҢ ЭКАНОМИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ ЖӘНЕ ТИІМДІЛІГІ

Жалпы мәліметтерге сүйенсек адамдардың 50% -ы күтім және өлімнің үйінде болғаны дұрыс деп санайды. Пациенттер мен күтушілер және соңғы стадиядағы науқастар да солай есептейді.

Сонымен қатар, олардың таңдауы мәселеге және аурухана тиімділігіне байланысты. Қазіргі әлемнің өзге елдеріндегі науқастар да үй жағдайында өлген дұрыс деп санайды. Саясат қанша күш салса да, өлімнің азғантай бөлігі үй жағдайында болады, мысалы, 2008 жылы Норвегияда 17% , 2010 ж Англияда , 21% , 2007 ж Бельгияда 23%, 2004 ж Канада да 30%, 2005 жылы Португалияда 33% , 2002 ж Италияда 34% және 2003 жылы Нидерландта 34% болған.

Үйінде ем қабылдайтын пациенттерге паллиативті көмек жеткізу және қамтамасыз ету өте маңызды стратегия. Болашақта өлім жағдайы егде жас арасында болуына байланысты ауруханадағы өлімді алдын алуда, барлық аурухана, хоспистерде, қарттар үйі және үйде паллиативті көмек ұйымдастыру алға қойылған. Ұлыбритания, Канада АҚШ сияқты елдерде науқастың көп бөлігі үй жағдайында қайтыс болады.

Үй жағдайында науқастарға паллиативті күтімді медқызметкерлер жоғары деңгейде ұйымдастыру қажет. Ол көрсетілетін көмектің қай деңгейге дейін көтеру керектігін айқындайды. Сонымен қатар, үй жағдайында бұл қызметтің басқа қызметтерге әсерін анықтауда, симптомдарды бақылау, өмір сапасын жақсату үйде қайтыс болғаннан тиімді болып табылады..

Қорытынды

Алынған нәтижелер, үйдегі паллиативті күтім обырмен ауыратын науқастардағы симптомдарды жеңілдетіп өлім деңгейін төмендетеді.

Информирование общественности и отношение к паллиативной помощи в Северной Ирландии

Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы, қоғамдық денсаулық проблемасы ретінде паллиативтік көмекті алған: Біріккен Ұлттар Ұйымының конвенциясына танылған осындай көмекке қол жеткізуге әрбір адам құқылы. Осы талапты ұстана отырып үкіметтер, қоғамдық денсаулық сақтау стратегиясына паллиативтік көмекті ауқымды мағынада енгізген. Паллиативті көмек түсінігі әлі күнге дейін халықаралық зерттеулерге байланысты мағынасы кеңінен өзгеруде. Ирландияда 667 ересек адамдардан телефон арқылы жүргізілген сауалнама бойынша халықтың көп бөлігі паллиативті көмек терминін естімегенін айтады. Мұндай төмен деңгейдегі көрсеткіштер халық арасында өлім үстінде жатқан науқастарға дер кезінде көмек көрсетуге кедергі болатынын айқындады.

Еуропалық зерттеулерде, жұртшылық арасында паллиативтік көмек түсінігі мен танудың болмауы, оны одан әрі дамыту үшін негізгі кедергі болып табылады. Батыс әлемінде, ерте қартаю мен халық қатерлі ісік және созылмалы аурулардың жиі таралуы, жоғары сапалы хоспистер мен паллиативтік көмек көрсету сұранысы, сөзсіз артады. Алайда, Еуропадағы күтімнің жоғары сапасы сақталып отырғанын атап өтті.

Қазіргі таңда, паллиативті көмек туралы және қандай стратегиялар қолданылатыны туралы халыққа хабардар етуде зерттеушілер аз жұмыс жасауда. Қоғамдық пікірді толық және жан-жақты зерделеу арқылы, өмірінің соңғы жылдарында науқастарға күтім көрсетумен және қажетті ресурстармен қамтамасыз ету үшін оқу шараларына және саяси компанияларына бағыттау қажет. Осылайша, осы зерттеудің мақсаты паллиативті көмек жайлы халықтың хабардарлығын арттыру және оқыту стратегияларына қатысты қоғамдық пікірді зерделеу болды.

МЕТОДЫ

ДИЗАЙН

Халық арасында паллиативті көмек туралы ақпараттанғанын білу үшін сауалнаманы (онлайн және почта арқылы) пайдалана отырып жүргізілді. Деректер 2011 жылдың қараша айында 4 апта бойы жүргізілді және нәтижелері өзге елде жүргізілген сауалнамалармен салыстырылды. Сауалнама 2 ашық және жабық сұрақтардан тұрды. Ашық сұрақтар паллиативті көмек көрсетудегі кедергілер мен стратегияларды субъективті пікірлер жинау үшін енгізілді. Сауалнама 3 бөлімге бөлінген: бірінші бөлімде-жауап берушінің паллиативтік көмекке қатысты білімі мен көзқарасын анықтауға бағытталған. Екінші бөлімде: паллиативті көмек көрсету жолына және стратегияның дамуына кедергі келтіретін 3 негізгі барьерді анықтау үшін ашық сұрақ қойылды. Қорытынды бөлімде жеті демографиялық сипаттамалар жазылған. Сауалнама нәтижесі паллиативті көмек саласының сарапшыларымен тексерілді.

Паллиативті көмек туралы білімі

Респонденттердің көпшілігі (N = 500, 83%) олар паллиативтік көмек терминін естігенін хабарлады, ал қалған бөлігі, оның мағынасын түсінбейтіндігін көрсетті: жартысынан астамында (= N 336, 56%), ол туралы білімі төмен (19%, N = 114), ал әрбір бесінші адам паллиативтік көзқарас туралы ешқандай түсінік жоқ деп мәлімдеді. Әйелдерде ерлерге қарағанда білім жоғары деңгейін көрсеткен.

Респонденттерден 3 негізгі кедергілерді жазуда олар қоғам арасында паллиативті көмек түсінігінің төмен жағдайда екенін атап өткен. Ортақ тосқауыл, өлім және өлімге алып келетін болғандықтан, ол туралы жұртшылық айтқысы келмеді.

Қоғамдағы қорқыныш және өлім мәселесі достар және отбасы арасындағы қарым-қатынастың бұзылуына алып келетінін айқындайды.

Екінші кедергі, паллиативтік көмек туралы білім немесе ақпараттың болмауы болып табылады. Халықтың көп бөлігі, денсаулық сақтау қызметтерінің әлсіздігінен өлім шындығы және өлім процессі туралы хабардар болмағанын айтқан. Қарапайым мысал ретінде, диагноз қоюда немесе емдеу барысында паллиативті көмек туралы талқылау жоқтығын алуға болады. Респонденттер, паллиативті көмектің науқастың соңғы саяхатында енгізілгенін атап өткен.

Үшінші кедергі, паллиативті көмек көрсетуде, қаржыландыру және қолда бар ресурстардың тапшылығына байланысты.

Қорытынды

Респонденттердің көпшілігі «паллиативтік көмек» терминін естігенімен, нәтиже тұжырымдаманы жеткіліксіз түсінгендерін көрсетті. Түсіністіктің төмен деңгейі, әлеуметтік табуды жою және мұндай қызметпен қажеттілігіне қарай қамтамасыз ету үшін "қоғамдық денсаулық сақтауда" паллиативтік көмектің жалғасын тауып жатқан тәсілімен қатар, паллиативтік көмектің медициналық қызмет көрсету жүйесіне толығырық интеграцияланғанын анық білдіретін қосымша тәсілмен қамтамасыздандыру қажеттілігін көрсетеді.

Алдағы уақыттағы зерттеулер паллиативті көмектің толығымен денсаулық сақтау жүйесіне интеграциялану механизміне, қоғамдық денсаулық сақтау концептуалдық негізіне өз үлесін қосуына, паллиативтік көмекке жұртшылықтың түсіністігін және хабардарлығын арттыруға негізделген паллиативтік көмек бойынша тәсілдер және бағалаудың әр түрлі стратегияларына бағытталуы қажет.